

Pr Merike Saks
Rahandusministeerium

11.06.2026 nr 2-1/416-1

**Seisukoht sihtasutuse eesmärkide täitmise ja
asutajaõiguste teostamise kohta SA-s
Kodanikuühiskonna Sihtkapital 2025. aastal**

Lugupeetud kantsler

Esitame riigivaraseaduse § 98 lõike 3 ja rahandusministri 10.06.2022 määruse nr 24 „Täpsemad nõuded riigi osaluse valitseja ning asutaja- ja liikmeõiguste teostaja seisukohtade ja teabe esitamisele“ § 5 lõigete 1 ja 2 alusel aruande Siseministeeriumi asutajaõiguste teostamisest Sihtasutuses Kodanikuühiskonna Sihtkapital (KÜSK) 2025. aastal.

1. Asutajaõiguste teostaja seisukoht 2025. a seatud olulisemate eesmärkide saavutamise kohta

KÜSK on asutatud Vabariigi Valitsuse 20. detsembri 2007. a korraldusega nr 568. Asutamisotsus on allkirjastatud 21. jaanuaril 2008. a ning äriregistrisse kandmine toimus 18. veebruaril 2008. a.

KÜSK lähtub oma tegevuses kodanikuühiskonna strateegilistest alustest, dokumentidest, sihtasutuse põhikirjast ja strateegiast ning asutajaõiguste teostaja suunistest, sh 2002. a Riigikogu otsusest kiita heaks „Eesti kodanikuühiskonna arengu kontseptsioon“, valdkondlikust arengukavast „Sidus Eesti 2030“ ja selle programmist „Kogukondlik Eesti“. Samuti lähtutakse vabaühenduste eetikakoodeksist ja arvestatakse oma töö korraldamisel võrdse kohtlemise põhimõtteid, mida kinnitab Eesti Inimõiguste Keskuse „Austame erinevusi“ märgis.

2025. a seati Siseministeeriumi poolt KÜSK-i olulisemateks eesmärkideks:

1. vabaühenduste ühiskondliku mõju suurendamine;
2. võimekad ja hoolivad kogukonnad;
3. kodanikuühiskonna arendamine ja innovatsioon.

Pikemas (3-5 aastat) perspektiivis on KÜSK-i eesmärkideks aga ka:

4. Sotsiaalse innovatsiooni meetodite teadmiste rakendamine kogukondade, organisatsioonide ja eraisikute poolt, et kujundada lahendusi, mis aitavad paremini kaasata eri keele- ja kultuuritaustaga inimesi Eesti ühiskonda;
5. Eesti sotsiaalse innovatsiooni kompetentsikeskuse ja võrgustiku suutlikkuse suurendamine ning riiklikus sotsiaalse innovatsiooni ökosüsteemi koostöö tugevdamine;
6. uussisserändajate, eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste ja tagasipöördujate suurenenud osalemine kogukondlikes tegevustes;
7. avaliku sektori, erasektori ja vabakonna partnerluse arendamine kohalikul tasandil ning vabaühenduste noorte ja laste kaasamise oskuste arendamine, et tõsta laste ja noorte teadlikkust ühiskonnas toimuvast ja oskust selles aktiivselt kaasa rääkida;
8. kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste ehk CERV programmi info jõudmine sidusrühmade ja potentsiaalsete taotlejateni.

Seatud eesmärkide elluviimiseks pakkus KÜSK 2025. a edukalt rohkesti toetusmeetmeid, tugiteenuseid ja ekspertteadmisi Eesti vabaühenduste ühiskondliku mõju suurendamiseks, kogukondade võimestamiseks ning kodanikuühiskonna arendamiseks ja innovatsiooniks. Eesmärkide jälgimiseks, täitmiseks ja hindamiseks on KÜSK-i poolt loodud ka kolm mõjusuunda, millele samuti tugineb valminud 2025-2028 arengukava:

1. võimekad ning kaasavad vabaühendused ja kogukonnad;
2. koostöö ja innovatsioon ühiskondlikele probleemidele lahenduste leidmiseks;
3. KÜSK kui kodanikuühiskonnale jätkusuutlik ja usaldusväärne partner.

Samuti liiguti väga positiivses suunas seoses eelmisel aastal välja toodud soovituslike arengukohtade ja -suundadega, ehk „organisatsiooni ja oma inimeste arendamise ning uue strateegia väljatöötamise ja ellu viimise“ poolest. Fookusesse on võetud KÜSK-i kui organisatsiooni arendamine (nt kolmas mõjusuund sellele suunatud) ning välja on töötatud SA Kodanikuühiskonna Sihtkapitali strateegia 2025-2028, millega määratletakse selgelt KÜSKi sihiks Eesti, mida tuntakse maailmas kui osalusdemokraatia eeskuju ja head näidet sellest, kuidas kodanikuühiskonna võimestamine aitab luua hoolivat, koostöömeelset ning avatud ühiskonda.

See annab ka selge suuna 2026. aasta osas, mil tuleb strateegiat ellu viima asuda, aga samas on kriitilise tähtsusega ka auditis väljatoodud kitsaskohtade parandamine, millega juba 2025.a alustati.

2. Asutajaõiguste teostaja seisukoht sihtasutuse tegevuse jätkamise vajaduse või lõpetamise kohta

Kodanikuühiskond on demokraatia ja toimiva ühiskonna alustala ning selle tähtsaks edasiviivaks jõuks ja arendajaks on KÜSK, mis toetab vabaühendusi, kogukondasid ning teisi organisatsioone ja aktiivseid inimesi, et nende tegevuste mõju kasvatada ning nende tegevusi ka üldse võimaldada. Selle läbi omakorda võimestatakse tervet kodanikuühiskonda, kus kaasatakse kodanikke aktiivsesse osalusse ühiskonnaelus ning luuakse uusi ühiskondlikke lahendusi.

KÜSK tugevdab kogukondi, edendab ühiskondlikult mõjusaid ja innovaatilisi lahendusi ning toetab kohalikke algatusi, mis suurendavad piirkondlikku sidusust ja heaolu. Samuti loob sihtkapital tingimused, kus vabaühendused saavad demokraatlikult ja läbipaistvalt kaasa rääkida avalike probleemide lahendamises ning pakkuda alternatiivseid lahendusi poliitikakujundamises. Organisatsioon on samuti nii sektoriülese, riigisisese kui ka rahvusvahelise koostöö edendajana ning mõõdikute ja tulemuslikkuse kaudu avaliku usalduse kasvataja. Seega kinnistab KÜSK oma olulist rolli Eesti (osalus)demokraatia ja kodanikuühiskonna arendaja ning edendajana, aidates luua hoolivat, koostöömeelset ning avatud ühiskonda.

KÜSK on samuti demonstreerinud oma võimet mitmekordistada vabakonna ressursse, aidates tuua koostöös vabaühendustega iga toetatud euro kohta mitukümmend eurot välisrahastust ning võimaldades vabaühendustel osaleda suuremahulistes projektides. Lisaks rahalisele toetusele edendab KÜSK ka teadmussiiret ja parimate praktikate levikut, mis suurendavad ühingute võimekust ja tõhustavad nende põhitegevust. Toetuse abil on kasvanud ka vabaühenduste omatulu, kinnitades KÜSK-i tähtsust vabakonna kestlikkuse ja arengu tagamisel.

Siseministerium on seega seisukohal, et KÜSK tegevuse jätkumine sihtasutuse vormis seatud põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks on sobilik ja jätkuvalt vajalik ning tuleb jätkata pikaajaliste eesmärkide saavutamiseks vajalikke tegevusi, koos vastava toetuse ja rahastusega.

3. Sihtasutuse juhtimisest

2025. a toimusid muudatused sihtasutuse juhatuse ja nõukogu koosseisus. Nõukogust kutsuti tagasi neli liiget ning nõukogu jätkas 2025. aasta lõpus seitsmeliikmelisena, kuna sooviti ühtlustada sihtasutuse ülesannete ning selle nõukogu suurusi ja nende omavahelist proportsionaalsust, vastavalt ka Rahandusministeriumi 2024. a soovitudele korrigeerida nõukogude suurusi optimaalsemaks ja efektiivsemaks. Samuti tehti muudatus eelarvekulude vähendamise eesmärgil.

Nõukogu koosseis moodustatakse endiselt põhimõttel, et kuni pooled nõukogu liikmetest on riigi ja vähemalt pooled vabaühenduste esindajad ning esimeheks on vabaühenduste esindaja ja aseesimeheks riigi esindaja. Seega kutsuti tagasi 2 riigi- ning 2 vabaühenduste esindajat. 2025. a septembris valiti uus aseesimees, kuna eelmine oli üks tagasi kutsututest.

Nõukogu koosseis, kodukord, head tavad ning protokollid on kättesaadavad KÜSK-i veebilehel aadressil <https://www.kysk.ee/noukogu/>. Nõukogu liikmetele makstud tasud on avaldatud aadressil <https://www.kysk.ee/aastaaruanded-ja-palgaandmed/>.

4. Erikontrollid ja korruptsiooni ennetamise meetmed

2025. aasta suvel koostas Siseministeeriumi siseauditi osakond ülevaate KÜSK-i sisekontrollisüsteemist. Ülevaates juhiti tähelepanu juhtimisega seotud riskidele, teabehalduse riskidele, riskihindamise korraldusele ning kontrollitegevuse, teabehalduse ja juhtimisega seotud riskidele. Aruandes anti soovitused tähelepanekute maandamiseks ning vajalike kordade ja eeskirjade tegemiseks. Nende ettepanekute rakendamiseks koostati KÜSK-i nõukogu poolt eraldi tegevuskava ning andmekaitse, teabehalduse ja infoturbe tingimuste väljatöötamiseks ja dokumentatsiooni korrastamiseks osteti väljaspoolt teenust sisse Sihtkapitali enda ressurssidega.

2025. aastal viidi läbi ka sõltumatu audiitorkontroll KÜSK-i raamatupidamise aastaaruandele ning kinnitati ilma märkuseta, et aruanne kajastab õiglaselt SA finantsseisundit seisuga 31.12.2024. KÜSK esitab vastavalt riigieelarvelise toetuse lepingule Siseministeeriumile regulaarselt finants- ja tegevusaruandeid. Ka nende alusel ei ole tuvastatud rikkumisi.

Korruptsiooni ennetamiseks on taotluste menetlemisel erinevad menetlustoimingud selgelt määratletud ja kirjeldatud ning tagatud on kõigi taotlejate ja taotluste võrdne kohtlemine, samuti eelarvevahendite läbipaistev kasutamine. Taotlusvoorudes esitatud taotlusi hindavad sõltumatud hindajate kogu eksperdid. 2025. aasta veebruaris valiti 2025-2027 perioodiks uus hindajate kogu koosseis, millega saab tutvuda siin: <https://kysk.ee/meist/hindajad/>.

Seega KÜSK-i töötajatel ei ole võimalik sekkuda hindamisprotsessi. Juhatus lähtub taotluste rahuldamise otsuste tegemisel hindajate antud hinnete pingeridadest ning toetuse andmise tingimustest ja korrast. KÜSK-is on tagatud antud toetuste üle finantsaruandlus ja selle kontrollimine. KÜSK töötab läbipaistvalt ning kõik antud toetused on avalikustatud veebilehel.

5. Andmed sihtasutuse ühinemiste, jagunemiste ja lõpetamise kohta

Sihtasutuse ühinemistes, jagunemistes ja lõpetamises aruandlusperioodil muutusi ei toimunud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tarmo Miilits
kantsler

Ekke Pärtel Tiirmaa
ekkepartel.tiirmaa@siseministeerium.ee